

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Fonetický ústav
doc. Mgr. Radek Skarnitzl, Ph.D.

Posudek vedoucího práce

na diplomovou práci Ladislava Skákala

Užívání glotalizace jako faktor umožňující identifikaci mluvího

Diplomová práce Ladislava Skákala se zabývá okrajovým, ale potenciálně zajímavým a užitečným jevem z oblasti forenzní fonetiky. Přítomnost a způsob realizace glotalizačních jevů zatím nebyly z hlediska jejich idiosynkratičnosti zkoumány, a proto se jedná o téma pro diplomový úkol aktuální a zároveň inovativní.

Předložená práce je dle konvencí prezentace výzkumu členěna na teoretickou a empirickou část. V teoretické části se autor nejprve věnuje základním aspektům forenzní fonetiky, jejím úlohám a přístupům k identifikaci mluvího. Ačkoli se jedná o úvodní téma, které bylo v posledních letech již několikrát zpracováno, Ladislav Skákal nachází nové úhly pohledu a jeho popis je čtivý a zajímavý. Totéž platí i pro následující kapitolu, která se věnuje glotalizaci. Diplomant se postupně zabývá hlavními podobami glotalizačních jevů, hlasivkovou explozivou a třepenou fonací. Za velmi užitečné považují jeho chápání třepené fonace jako hypoartikulované hlasivkové explozivy, což mu následně umožňuje formulování zajímavých hypotéz pro empirickou studii. Druhá část glotalizační kapitoly shrnuje dosavadní výzkum, věnuje se možným způsobům využití rázu v různých jazycích a především faktorům, které míru užívání glotalizace mohou ovlivňovat.

První empirická kapitola diplomové práce začíná formulací hypotéz a pokračuje popisem metodického pozadí výzkumu. Diplomant představuje analyzovaný materiál a způsob jeho pořízení i následného zpracování. Tento aspekt práce je třeba vyzdvihnout – Ladislav Skákal nahrál čtený i krátký spontánní projev sedmi mluvích dvakrát, s tříměsíčním odstupem. Detailně specifikuje podmínky, které vedly k vyřazení konkrétní položky ze zkoumaného vzorku, a stanovuje kritéria pro rozlišení obou hlavních typů glotalizace, hlasivkové explozivy a třepené fonace. Druhá empirická kapitola již představuje výsledky provedených analýz: autor se postupně věnuje rozdílům v užívání glotalizace ve čteném a spontánním projevu, zkoumá vnitřní variabilitu v rámci jednotlivých mluvích i variabilitu mezi mluvími. Dále se – s oporou o odborné prameny – zaměřuje i na vliv dalších faktorů, jako je pohlaví, výška vokálu ležícího za (potenciální) glotalizací, lexikální status cílového slova a mluvní tempo. Výsledky jsou prezentovány v logickém sledu, za použití vhodných grafických prvků a především i pokročilých statistických analýz. Zároveň prokazuje, že si je dobře vědom jejich omezení. Závěrečná kapitola empirické části představuje velmi zdařilou diskusi, která je oproti mnoha jiným kvalifikačním pracím skutečně diskusi a nikoli pouze shrnutím dosažených výsledků. V závěru kapitoly se diplomant vyjadřuje ke glotalizaci jakožto parametru využitelnému při identifikaci mluvího a provádí i jakési

„přiřazení“ nejpodobnějších dvojic nahrávek; ačkoli je zřejmé, že glotalizace nepředstavuje „ideální“ parametr, tuto pasáž považuji za jednu z nejlepších v celé práci. Následuje závěrečná kapitola shrnující hlavní aspekty práce, seznam referencí a příloha s přepisem čteného textu.

Diplomové práci Ladislava Skákala lze z mého pohledu máloco vytknout. Jedná se o vyzrálý, čtivý a zároveň jednoznačně odborný text, který obsahuje jen občasné překlipy či gramatické chyby. Rád bych diplomanta požádal, aby se při obhajobě vyjádřil k jedné otázce. V diskusi na str. 56 uvádí konkrétní slovní spojení ve čteném textu a ukazuje, že se často jedná o slova s těsnou syntaktickou vazbou. Jako jeden typ těchto spojení zmiňuje spojení předložky se jménem a uvádí i předložky neslabičné (např. *v úterý*). Vzhledem k odlišnému postavení neslabičných předložek z hlediska normy bych očekával bližší okomentování. Jak byla podobná spojení realizována, např. z hlediska asimilace znělosti?

Uzavírám, že Ladislav Skákal jednoznačně prokázal schopnost vědecké práce. Předložená diplomová práce splňuje svým obsahem i rozsahem požadavky kladené na magisterskou diplomovou práci. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 7.9.2015

.....
doc. Mgr. Radek Skarnitzl, Ph.D.
Fonetický ústav FF UK